

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 10.12.2020
Vår ref.: 201800992-24
Arkiv: 617
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Stian Henriksen
22959208/sthe@nve.no

Ytterligere redegjørelse for planlagt handelsløsning for NSL

Bakgrunn

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) viser til korrespondanse og dialog med Statnett knyttet til handelsløsning for NSL. RME har også blitt informert om at Statnett og NGNSL har inngått kontrakt med Nord Pool om utvikling av handelsløsning for implisitte auksjoner mellom NO2 og GB (Great Britain).

RME har forståelse for at Statnett og NGNSL må velge å innføre en handelsløsning som ikke er en del av det indre energimarkedet. Dette følger som en konsekvens av at Storbritannia etter planen vil forlate EU og det indre energimarkedet fra og med 1. januar 2021.

RME har forstått at Statnett og NGNSL har vurdert innføring av både eksplisitte auksjoner og implisitte auksjoner, og at Statnett og NGNSL etter en helhetsvurdering anfører at en avgrenset implisitt auksjon mellom NO2 og GB vil være å foretrekke fremfor eksplisitt auksjon. RME forstår videre at Statnett mener at den avgrensede implisitte auksjonen bør gjennomføres før den felleseuropeiske markedskoblingen av døgnet markedet og at kl. 10.50 har blitt skissert som et aktuelt tidspunkt som lukketid.

Behov for ytterligere redegjørelse knyttet til to implisitte energiauksjoner i NO2

På bakgrunn av Statnetts ønsker om å innføre en ny implisitt energiauksjon i NO2 i tillegg til den felleseuropeiske markedskoblingen må RME vurdere konsekvensene av dette valget, både med tanke på effektivitet og driftssikkerhet i det norske kraftsystemet.

Vi ber derfor Statnett i større detalj redegjøre for deres vurderinger knyttet til enkelte forhold vedrørende handelsløsning for NSL.

Adresse

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

E-post: rme@nve.no, Telefon: 22 95 95 95, Internett: <http://reguleringsmyndigheten.no/>
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Forhold knyttet til krav til planlagt balanse

Vi ber om Statnett som systemansvarlig sine vurderinger av hvordan kravene i forskrift om systemansvaret (FOS) § 8 bør praktiseres med tanke på å redusere risiko for fysiske ubalanser i planfasen og i driftsfasen. FOS § 8 første ledd fastsetter at:

«Konsesjonær skal ved anmelding i de enkelte budområdene med den tidsoppløsning som døgnet markedet klareres for, sørge for planlagt balanse mellom sine forpliktelser og rettigheter, inklusive egen produksjon.»

- Hvordan mener systemansvarlig at bestemmelsene i forskrift om systemansvaret (FOS) § 8 bør praktiseres, ved innføring av to påfølgende auksjoner, for å i størst mulig grad sikre planlagt balanse før driftstimen?
- Hvilke konsesjonærer vil etter systemansvarlig sin vurdering kunne delta i den avgrensede implisitte energiauksjonen mellom NO2 og GB, og hva vil konsekvensene av de ulike valg knyttet til dette være?
- Hvilke posisjoner bør konsesjonærene kunne ta i den første avgrensede auksjonen sammenliknet med den andre felleseuropeiske auksjonen?

Forhold knyttet til konkurransesituasjon og prisdannelse

NO2 er et relativt lite budområde, hvor konkurransesituasjonen og prisdannelsen kan påvirkes av endringer i markedsdesignet. Med bakgrunn i dette ber vi om Statnetts vurderinger av:

- Konsekvensene for likviditeten i NO2 i hver av de to påfølgende auksjonene
- Konsekvensene for konkurransesituasjonen i NO2 i de to påfølgende auksjonene som følge av fordeling av likviditeten
- Konsekvensene for prisdannelsen i NO2 i hver av de to påfølgende auksjonene som følge av deling av likviditet mellom to energiauksjoner

Forhold knyttet til balanseavregningen

I dagens regler for budgivning i regulerkraftmarkedet benyttes prisen i døgnet markedet som et gulv og tak. Videre er prisen i døgnet markedet et grunnlag for ubalanseprisen i det tilfellet det ikke er noen aktiveringer i regulerkraftmarkedet i de relevante budområdene.

Etter hva vi forstår vil innføringen av en ny implisitt auksjon kunne innebære at det etableres to priser for døgnet markedet i NO2. Med bakgrunn i dette ber vi om Statnetts vurderinger av:

- Hvordan beregning av ubalanser vil utføres for aktører som deltar i én eller begge auksjonene
- Hvorvidt Statnett ser behov for å endre reglene for budgivning i regulerkraftmarkedet i NO2
- Hvorvidt Statnett ser behov for å endre reglene for fastsettelse av ubalansepris i NO2 i det tilfellet det ikke er aktiveringer i regulerkraftmarkedet
- Hvilke konsekvenser innføring av to ulike energiauksjoner og energipriser kan ha for de økonomiske insentivene for å unngå ubalanser før driftstimen

Flyt over NSL, budgivning og usikkerhet

Aktørenes vannverdier påvirkes av at GB kobles til NO2 og vil gjenspeiles i aktørenes budgivning. Etter hva vi forstår, burde en aktørs aggregerte budkurve i NO2 være uavhengig av om det innføres én eller to implisitte auksjoner i NO2, forutsatt perfekte forventinger fra markedsaktørene knyttet til realiserte markedspriser og flyt, time for time.

Ved sekvensielle auksjoner som dekker ulike markedsområder vil det imidlertid, så vidt vi kan se, alltid være usikkerhet knyttet til prisene som realiseres i de to auksjonene og dermed også en usikkerhet knyttet til aktørenes valg av budgivning i de to ulike auksjonene.

Slik vi forstår Statnetts anbefalte løsning, vil flyt mellom NO2 og GB fastsettes av resultatene i markedsklareringen i den første separate auksjonen. Siden auksjonene er sekvensielle og dekker ulike markedsområder vil flyten mellom NO2 og GB bestemmes før SDAC-prisen i NO2 er kjent. Dersom usikkerheten knyttet til forventingen om markedsprisen i SDAC er stor og avviker fra prisen i NSL-auksjonen, vil flyten over NSL kunne gå i «feil» retning sammenliknet med prisene som realiseres i SDAC.

Videre oppfatter RME at prisdannelsen i de to auksjonene vil kunne avhenge av hvilke krav som gjelder ved budgivning og hvordan aktørene eventuelt kan fordele budene sine mellom to påfølgende auksjoner, f.eks. hvorvidt aktørene kan holde tilbake volumer fra den første auksjonen under forventinger om at prisene i neste auksjon er høyere.

Etter vår forståelse vil prisdannelsen ikke bare påvirkes av tilbudssidens budgivning basert på forventninger, men også hvordan etterspørselen fordeles mellom de to auksjonene. Forutsatt at den aggregerte tilbudskurven er positivt stigende med tilbud og konsistent mellom de to auksjonene, kunne man antatt at prisen i de to auksjonene isolert sett øker med etterspurt volum.

Etter vår vurdering er det også en usikkerhet knyttet til hvordan aktørenes kollektive budgivning i to sekvensielle punktaksjoner sikrer at prisene i de to ulike auksjonene, time for time og hver for seg reflekterer den samlede knappheten i NO2, hensyntatt flyt mellom NO2 og GB i den første auksjonen og flyt mellom NO2 og omkringliggende områder slik fastsatt i SDAC.

Med bakgrunn i det ovennevnte, ber vi Statnett redegjøre for sine vurderinger av:

- Graden av usikkerhet knyttet til forventinger om prisdannelsen i de to påfølgende auksjonene, hensyntatt usikkerhet knyttet til flyt til og fra NO2 og omkringliggende budområder i SDAC og hensyntatt at prisene fastsettes i to punkt-auksjoner
- Hvorvidt aktørenes kollektive budgivning i to ulike punktaksjoner sikrer at prisene i de to auksjonene konvergerer, i hver enkelt time og over tid
- Hvordan fordeling av likviditet og handelsvolum påvirkes av usikkerheten i prisdannelsen mellom de to påfølgende energiauksjonene
- Hvordan ulike regler knyttet til aktørenes budgivning i de to auksjonene kan påvirke det ovennevnte
- Hvorvidt rekkefølgen på de implisitte auksjonene har betydning for hvor effektiv prisdannelsen og flyt blir
- Hvorvidt Statnett har foretatt simuleringer for å vurdere hvilken rekkefølge av auksjonene som gir den mest samfunnsøkonomisk optimale løsningen totalt sett, også sammenliknet med bruk av eksplisitte auksjoner

Påvirkning på det langsiktige finansielle markedet og prissikringsmuligheter

I dag benytter mange aktører det langsiktige finansielle markedet for å gjennomføre prissikring. For NO2 kan en relevant prissikringsmekanisme være å kjøpe EPADs mellom NO2 og systempris.

Med bakgrunn i at man ved å innføre to ulike implisitte energiauksjoner i NO2 etablerer to ulike døgemarkedspriser og deler likviditet mellom to auksjoner, ber vi Statnett om å redegjøre for:

- Hvilke vurderinger som er gjort knyttet til innvirkningen på langsiktige prissikringsmuligheter i NO2 ved å innføre to separate energiauksjoner i dette området
- Hvilken dialog Statnett har hatt med markedsaktørene knyttet til disse problemstillingene

Fastsettelse av handelskapasitet på NSL

I dag foretar Statnett én beregning av tilgjengelig handelskapasitet for alle handelskorridorer på morgenen D-1. Med CACM og flytbasert kapasitetsberegning vil det på sikt innføres en felles nordisk modell for kapasitetsberegning. Med bakgrunn i dette, ber vi Statnett redegjøre for:

- Hvordan kapasitetsberegningen vil foregå for NSL, og hvordan denne kapasitetsberegningen ses i sammenheng med den fremtidige felles kapasitetsberegningen

Behov for ytterligere redegjørelse knyttet til vurdering av eksplisitt auksjon

RME forstår at Statnett og NGSNL etter en helhetsvurdering har kommet fram til at implisitte auksjoner er å foretrekke fremfor eksplisitte auksjoner, og at Statnett av denne grunn ikke har gått videre med nærmere med vurderinger knyttet til innføring av eksplisitte auksjoner.

Statnett redegjorde i brev til RME av 26. mai 2020 for blant annet:

- Det vil som følge av behovet for rampingrestriksjoner på NSL, være behov for «tvungen nominering» av transmisjonsrettighetene, dvs. at aktørene alltid vil måtte dekke inn det fysiske energivolumet i etterkant. Ifølge Statnett vil dette være en vesentlig ulempe for aktørene.
- Innføring av eksplisitte auksjoner medfører behov for at aktørene må ha posisjoner på begge sider av forbindelsene, som kan gi høyere barriere for deltakelse
- Det vil kunne være implementeringskostnader for aktører på norsk side
- Statnett har p.t. ikke systemer for å håndtere daglige eksplisitte auksjoner, og ville måttet bygge opp en helt ny løsning for dette, som kunne medført en lengre implementeringstid i Statnetts systemer

RME erkjenner at det i valg av handelsløsning vil være avveininger mellom fordeler og ulemper og at det er flere ulemper med eksplisitte auksjoner. RME oppfatter imidlertid at en fordel med eksplisitte auksjoner kan være at det vil etableres én energipris i døgemarkedet og at likviditeten ikke deles mellom to energiauksjoner i NO2. Dette vil kunne ha innvirkning på vurderingene av flere av de problemstillingene som RME ber Statnett redegjøre nærmere for knyttet til innføring av to implisitte auksjoner.

RME ønsker derfor i større grad å forstå Statnetts vurderinger knyttet til ulempene av eksplisitte auksjoner og vi ber Statnett redegjøre for:

- Hva ulempene av tvungen nominering vil være, og hvor store disse ulempene vil være for aktører som allerede er aktive i kraftmarkedet

- Hvor store administrative barrierer det vil være for aktører å ha posisjoner i både GB og NO2, og hvor mange aktører Statnett vurderer det er nødvendig at deltar i de eksplisitte auksjonene for å få en effektiv prisdannelse i de eksplisitte auksjonene
- Hvilke konkrete tekniske tilpasninger det ville vært behov for å gjennomføre i Statnetts systemer for å innføre eksplisitte auksjoner, og hvor lang tid det ville tatt å innføre automatiserte løsninger
- Dersom eksplisitte auksjoner i en periode ville måtte gjennomføres med manuelle prosesser, jf. dagens fall-back løsning for NorNed, hvilke konkrete konsekvenser dette ville hatt med tanke på behovet for økte administrative ressurser til manuelt arbeid, samt hvilke konsekvenser dette ville hatt for påliteligheten av løsningen
- I hvilken grad Statnett ville kunne utnyttet etablerte løsninger fra JAO ved innføring av eksplisitte auksjoner, jf. fall-back-løsning for NordLink

RME ber om Statnetts redegjørelse innen 8. januar 2021.

Med hilsen

Ove Flataker
direktør

Helena Mellison Lindstad
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.